

STRESZCZENIE

Publikacja skupia się na obszarach pracy społecznej i edukacyjnej w środowisku lokalnym, prezentując dokonania amerykańskiej działaczki społecznej i laureatki Pokojowej Nagrody Nobla – Jane Addams. Bohaterka książki (żyjąca w latach 1890-1935) przez ponad czterdzieści lat pomagała imigrantom przybywającym do Chicago (USA) oraz angażowała się w działania na rzecz praw kobiet i pokoju na świecie. Jej osiągnięcia nadal stanowią inspirację dla wielu pokoleń amerykańskich działaczy społecznych i profesjonalistów z obszarów pomocy społecznej. Autorka kieruje swój tekst szczególnie do polskich pedagogów, pracowników socjalnych oraz innych osób zaangażowanych w pracę środowiskową poszukujących odpowiedzi na pytanie, co czyni praktykę społeczną wartościową i skuteczną. Jest to też publikacja o bardziej uniwersalnym charakterze, podkreślająca znaczenie jednostki społecznie zaangażowanej w rozwój „demokracji włączającej”. Analizując życie i działalność Jane Addams, czytelnik może zgłębić kulturowe i historyczne konteksty progresywnych idei pomocowych XIX wieku, a także zrozumieć towarzyszące im lokalne i globalne konteksty wychowania, doświadczane przez jednostkę w pracy z migrantami i na rzecz ludzi w potrzebie. Autorka, prezentując biografię działaczki, wskazuje zwłaszcza na znaczenie szerzenia wartości społecznych poprzez uczenie się i działanie, uwypuklając potrzebę otwartego myślenia o edukacji w kontekstach społecznych. Podkreśla ich istotę w kształtowaniu praktyk pomocy społecznej oraz rolę jednostki w budowaniu ponadnarodowych tradycji społecznikowskich. Dodatkowo akcentuje potrzebę szerokiej dyskusji na temat roli społeczników w zmianie społecznej, a poprzez analizę aktualności idei Jane Addams także konteksty współczesnych wyzwań integracyjnych. Wskazując na dwa główne obszary kierunkujące myślenie pomocowe Jane Addams: empatyczne podejście, wzbogacające wiedzę o człowieku, i uspołecznianie demokracji poprzez praktykę działania codziennego, zadaje pytanie o aktualność tych idei we współczesnych dyskusjach o rozwoju społecznym.

SUMMARY

The publication focuses on the realms of social and educational work within the local community, highlighting the accomplishments of American social activist and Nobel Peace Prize laureate, Jane Addams. The central figure in the book, who lived from 1860 to 1935, dedicated over four decades of her life to assisting immigrants in Chicago, USA, and advocated for women's rights and global peace. Her legacy continues to inspire numerous generations of American activists and welfare professionals. The author directs her text primarily towards Polish educators, social workers, and other individuals engaged in community work, seeking insights into the factors that render social practice meaningful and impactful. The publication also serves of broader significance, underscoring the importance of individual engagement in fostering an „inclusive democracy.” Through an examination of Jane Addams' life and endeavors, readers can explore the cultural and historical contexts underpinning progressive ideas of the 19th century, while also comprehending the local and global factors shaping the development and experiences of individuals working with migrants and marginalized communities. The author, in presenting the activist's biography, particularly underscores the importance of disseminating social values through education and action, stressing the necessity for critical reflection on educational practices within social contexts and their role in shaping welfare initiatives. Furthermore, it highlights the imperative of fostering a broad discourse on the role of citizen' engagement in effecting social change, and by analyzing the relevance of Jane Addams' ideals, stresses reflection on contemporary challenges of social integration. By outlining the two key pillars guiding Jane Addams' philanthropic philosophy – an empathetic approach that deepens understanding of human nature and the democratization of society through daily praxis – the author raises inquiries about the relevance of these concepts in ongoing dialogues about social progress.